Iodocus, Erfordensis; Locatello, Boneto [DruckerIn]; Scoto, Ottaviano [DruckerIn]: Uocabularium iuris
Venedig, 30.V.1491 [GW M12669] [Sack 3717] Seite 39a

Peto talē ꝯdēnari ad dandū mihi talē rem cuius heres factus sum de iure ꝑtorio. Scōm. s. quoꝝ legatoꝝ ꝯpetit heredi ꝯ legatarios q ꝓpria auctoritate legata apprehēdūt quoꝝ ipse dꝫ esse distributor postq̄ falcidiā deduxit Uñ quis hꝫ tres filios ꝛ domū ꝛ vineā. domū legat pmo filio. scdo vineā. ꝛ tertiū heredē vniuersalē instituit q nihil repperit in hereditate. Debet g̊ tertius hr̄e falcidiā. i. quartā ꝑtem hereditatis. Et sic deducta q̄rta ꝑte a domo ꝛ a vinea: ille terti⁹ distribuit alys filys p̊ ꝛ scdo legata residua de manu sua que ipsi ꝓpa auctoritate nō debēt apprehendere. Est g̊ effectus huius interdicti ꝙ petat legatarios ꝯdēnari in oibus legatis restituēdis quoꝝ ipse heres est. Tertiū. s. saluianū cōpetit locatori ꝯ inqlinū q deportat bona sua de hospicio sibi locato. nec reducit ad pristinū statū. q2 oia obligata sūt hospiti tacite ꝓ cēsu. Secūdū. s. ꝓ recupanda cōpetit eiecto ꝺ possessione. Et h̄ tripliciter. s. vñ vi. de possessione imobili. vi bonoꝝ raptorum spoliato ꝺ mobili. Et qꝺ vi aut clā ꝯ eū q in solo alicui⁹ edificauit. Tertiū. s. ꝓ retinēda possessione interdictū possessoriū cōpetit ꝯ molestantē aliquē in possessione. Et est duplex. s. vti po[ssi]detis. qꝺ cōpetit inter duos q eandē rē immobilē ꝯtendūt possidere. ꝛ vtrobi. qꝺ gratia possessionis est iter duos sup re mobili. De his vide glo. quartā ꝛ septimā in. c. pastoralis. de cau. pos. ꝛ ꝓprie. vbi plene. Et nō optimā glo. ꝛ magr̄alē in. l. si qs in tantā. C. vñ vi. vbi ponūtur multi casus in qbus qs non incidit in penā hui⁹ noue ꝯstitutionis. si qs. nō eni dr̄ agi vñ vi. sed ex illa ꝯstitutōe Interdictoꝝ ēt q̄dā sunt publica. q̄dā ꝑuata. q̄dā simplicia. in qbus alter ē actor ꝛ alter reus. vt sunt restitutoria. vel exhibitoria. Quedā duplicia in qbus par vtriusq; litigatoris ꝯditio est. Nec qsq; actor vel reus ꝑcipue intelligit̄ sed qlibet tā rei q̄ actoris ꝑtem sustinet. insti de iterdic. §. tertia. ꝛ. §. duplicia. ꝛ. ff. eo. ti. l. ij. vbi de hoc. ꝛ i. l. iij. eo. ti. he ꝛ alie diuisiones interdictoꝝ plures ponunt̄ que sunt de libero hoīe exhibēdo. ne qd fiat i loco sacro. scō ꝛ religioso. in flumine ripaue. Et in flumine publico. ꝺ cloacis publicis ꝛc. vt infra de singulis dicet̄ i locis suis. Sūt aūt interdicta publica nouē in vniuerso ꝟm spec. in tractatu libelloꝝ. ti. de cau. pos. ꝛ ꝓprie. §. q2 v̊o. Alia oia sūt iterdicta priuata. q2 ꝑꝑ vtilitatē ꝑuatā inducta. Et sūt in toto xxviij. ꝟm specu. ibidē. §. priuata. Itē interdictum gn̄ale dicit̄ qñ regnum terra aut villa interdicitur. particulare vero qñ vna ecclesia iterdicit̄. Et h̄ mō. s. sumēdo interdictum ꝓ censura ecclesiastica.

¶ Interdictum de aqua quotidiana ꝛ estiua dat̄ hñti ius aq̄ quotidiane vel ēt estiue ducēde ad predia sua: cū aliqs ducere ꝓhibet. vt. ff. eo. ti. l. i. in p̄n. Et ꝙ interdictū aliqñ sit ꝓhibitorium aliqñ restitutoriū vt seq̄t̄. de h̄ est casus in dicta. l. i. §. i. ꝛ est ꝓhibitoriū ꝛ retinēde possessiōis. qñq; aūt est restitutoriū ꝟm spec. ibidē. v̊. alio modo. ꝛ. §. ꝑalle. vbi subdit ꝑtor. Quotidiana aūt aqua nō tm̄ illa est q̄ q̊tidie ducit̄. sed illa qua qs quotidie pōt vti si vellet. Duo aūt sūt genera aq̄rū q̄ differūt. quotidiana que duci solet assidue. ꝛ si aliqñ ducta nō ē: eius tñ seruitus intermissione tpis dimissa nō ē. Sꝫ aq̄ estiua ea ē q̄ estate vti expedit sicut dicunt̄ vestimenta estiua. saltus estiui. castra estiua. Quibus iterdum hyeme: plerūq; tñ estate vtimur. vt habet̄ in. l. i. ꝑalle. in prin.

¶ Interdictum de aq̄ de castello ducēda. dat̄ hñti ius ducendi de cānali vel castello qꝺ ē diminutiuū a cāna ad irrigādū. vide spe. vbi. s̄. Qui dicit h̄ iterdcm̄ hr̄i ꝛ hñ. ff. de aq̄ q̊tidiana. ꝛ esti. l. i. ꝛ. l. ait ꝑtor. ij. ꝺ q̄ dic vt ibi. ꝛ i. iij. §. ꝛ se. vsq; ad fi. l. vbi dr̄: h̄ interdictū necessario ꝓpositū ē. Nā supiora iterdcā ad eos ꝑtinēt q a capite ducūt ꝛc. Eq̄ssimū ei visuꝫ ē quoq; q ex castello ducit iterdictū dari. i. ex eo receptaculo qꝺ aquā publicā suscipit idq; a ꝑ̊ncipe ꝯcedit̄. aly nulli ꝯpetit aq̄ gustāde. vide ibi pulchrū tex.

¶ Interdictū de arborib⁹ cedendis dat̄ ꝯ hos q hñt arbores q̄rū folia pēdēt sup edificia vicinoꝝ vl̄ agrū: ita ꝙ eis dānū iferāt. ꝛ ꝯsulit̄ eis ꝙ h⁹ arbores succidāt ꝛ ligna tollant ꝛ eas deglobēt a terra vsq; ad. xv. pedes. Idē est si ꝑ radices minat̄ piculū. vt. l. i. C. de inrerdic. Et h̄ iterdcm̄ ꝓhibitoriū ē. Si aūt arbores edib⁹ alienis ipendeāt. vtꝝ totas iubeat ꝑtor adimi. an v̊o id solū qꝺ supra extiterit. Rutili⁹ ait a stipite excedēdas. idq; plerisq; vr̄ veri⁹. ꝛ nisi adimeret dñs arborē: Labeo ait ꝑmitti ei cui arbor officit si velit succidere eā lignaq; portare: vt ē tex. i. l. i. §. h̄ iterdictū. ff. e. ti. vbi subdit̄. i. §. se. Arboris appellatiōe etiā vites ꝯtinent̄. Nō solū āt dño ediū. sꝫ ēt q vsufructum hꝫ ꝯpetit hoc interdcm̄. vt ibidē.

¶ Interdictū de cloacis ꝑuatis reficiēdis. Si volēs qs suā cloacā ꝑuatā vel ēt publicā vel fistulas vel meat⁹ reficere vel purgare vel ꝺ nouo. ꝛ ab alio ꝓhibet̄. tc ꝓuisū ē ei ꝺ iterdcō ꝺ cloacis qꝺ ē iterdictū publice ꝺputatū. ꝛ ꝑuatū de ꝑuatis cloacis. ꝛ ē ꝓhibitoriū. Etiā ē aliud restitutoriū. s. qꝺ dat̄ ꝯ mittētē i cloacā meā vl̄ publicā vl̄ qꝺ imissū i cloacā ipedit. vel q iubet auferri qꝺ imissum est. vt. ff. de cloacis. l. i. §. i. ꝛ. §. deide. ꝛ. §. cloace. e. l. fi. e. ti. ꝛ Spe. ibidē v̊si. porro. vide supra cloaca.

¶ Interdictū de aq̄ pluuiali arcēda. vel de aq̄ pluuia. imo nō est iterdictū. sed actio ciuilis descendēs ex lege. xij. tabularū. vt. ff. de aq̄ plu. arcen. l. si vsufructus. ꝛ. ibi nōt̄ sup v̊si. legitia. vbi allegat̄. l. labeo. ff. de testa. lib. Et dicit ibi tex. sed ꝛ si fructuarius opus fecerit ꝑ qꝺ aq̄ pluuia alicui noceat erit qdē actio legitia cū dño ꝓprietatis. an v̊o etiā vtilis in fructuariū actio aq̄ pluuie arcēde sit dāda q̄situꝫ est ꝛ magis est vt det̄ supple dicendū. Si g̊ facis aliquod opus in fundo tuo ꝑꝑ qꝺ aqua pluuialis nocere pōt fundo vicini tui dat̄ ꝯ te actio pluuie arcende ꝑ quā tuis expensis opus teneris destruere ꝛ damnū ꝯtigēs emēdare Si v̊o possideas opus ab alio factū teneris patientiā prestare vt destruat̄. ar. l. i. ꝛ. ij. §. iij. in fi. ꝛ. l. si tertius colon⁹. §. celsus scribit. v̊si. si qdē alius. ff. eo. ti. ꝛ Spe. ibidem. Et dicit vulpianus. in. l. i. in prin. ff. eo. aquā pluuiā dicimus q̄ de celo cadit. ꝛ q̄ ibre excrescit siue per se hec aq̄ celestis noceat siue cū alia mixta sit. Et seq̄t̄ ibi stati. Hec āt actio locū hꝫ i dāno nōdū fcō. ope tñ iā facto ex q̊ dānū timet̄. Totiēs locū hꝫ q̊tiēs manu facto ope agro aq̄ nocitura ē cū qs manufecerit q̊ aliter flueret q̄ nā solet. si forte mutando eā aut maiorē fecerit. aut citiorē. vel rapidiorē. aut vehementiorē. aut si ꝯprimēdo redūdare fecerit eā. nam si nā aqua nocet ea actione nō ꝯtinet̄. ꝛ in ea. l. dicit̄ de eo ope qꝺ agri colēdi cā aratro fit. Quintus mutius ait nō cōpetere hanc actionē.

¶ Interdictū de fonte ē qꝺ dat̄ ei q duxit aquā ꝺ fonte h̄ āno nec vi nec clā nec ꝑcario de alterius fonte. vt. ff. eo. ti. l. i. in pri. vel lacu. puteo. piscina. fossa. stagno. Hoc iterdictuꝫ ꝓponit̄ ei q fontanea aqua vti ꝓhibet̄. siue haurire. siue pecus ad eam ꝓpulsare. vt. l. vnica. ꝑal. in prin. Et de istis oibus seruitutibus datur hoc interdictū. Si tñ ꝑꝑetua sit causa. vt colligitur ex. §. i. d. l. vnice. ꝛ. §. hoc iterdictum de cisterna. in ver. deniq; a cōtrario sensu. Non aūt datur scissoria actio. vt. §. hoc interdictuꝫ. vbi dicit̄ ꝙ de cisterna nō cōpetit. nam cisterna nō hꝫ ꝑꝑetuā cām. nec viuā hꝫ aquā ex quo apparet i his exigēdū vt viua aqua sit. Cisterne aūt imbribus ꝯcipiunt̄. Cetera vide. d. l. vnica. ff. de fonte. vbi dr̄ in fi. l. de lacu. puteo. piscina reficiēdis. purgandis. interdictū cōpetit. ꝛ omnibus ꝑsonis datur qbus illud de aqua estiua.

¶ Interdictum fraudatoriū est quo tutoris creditor pu-

http://dl.ub.uni-freiburg.de/diglit/erfordensis1491/0081
© Universitätsbibliothek Freiburg
gefördert durch Baden-Württemberg MINISTERIUM FÜR WISSENSCHAFT, FORSCHUNG UND KUNST